

תואר שני M.A. בחינוך בהתמחות הגיל הרך

הכשרה ייחודית המשולבת בתואר בנושא ילד משחק – ילד בריא, פיתוח חוסן, משאבי התמודדות ומיומנויות בתקשורת עם ילדים

הרקע לתכנית:

תכנית דגל ייחודית וחדשנית המקנה לאנשי החינוך ידע וכלים יישומיים ויצירתיים לקידום ילדים, לפיתוח חוסן ולטיפול התמודדות עם אי ודאות ומשבר. כמו כן, התכנית כוללת תכנים בנושאי פיתוח יצירתיות, גמישות והקניית מיומנויות לתפקוד והישרדות בעולם המשתנה. התכנית מתבססת על גישות חדשניות מהפסיכולוגיה החיובית, גישת הכוחות וטיפול באמצעות משחק ואמנויות.

מטרות התכנית:

התכנית החדשנית נועדה להצמיח את דור העתיד של אנשי חינוך הגיל הרך בישראל. היא מחברת בין תפיסות חינוכיות וטיפוליות, תיאוריה ומעשה, ומאפשרת לאנשי מקצוע להפוך לבעלי ראייה רב ממדית והוליסטית לעבודה פרטנית וקבוצתית עם ילדים במסגרות השונות. התכנית כוללת לימודים עיוניים והתנסות מעשית ומשולבת הרצאות, דיונים וסדנאות חווייתיות מתחומי הטיפול במשחק ובאומנויות. ההתנסות המעשית מתקיימת במסגרות החינוך בהן עובדים הסטודנטים ובהדרכת סגל הקריה האקדמית אונו.

קהל היעד:

- גננות וצוותי הוראה לגילאי 0-8.
- אנשי חינוך העוסקים במשפחתונים ובפעוטונים.
- אנשי התחום הפרה-רפואי העוסקים בגיל הרך (קלינאיות תקשורת, פיזיותרפיה וריפוי בעיסוק).

משך הלימודים:

שנה וארבעה חודשים (ארבעה סמסטרים רצופים).

ראש ההתמחות:

ד"ר מרילין סמדיה, המשמשת כראש תחום הגיל הרך, מתמחה בתחום הגיל הרך ובתחום החינוך המיוחד. חוקרת את ההבנה החברתית והרגשית בקרב ילדים בגיל הרך וילדים בעלי צרכים מיוחדים. ד"ר מרילין סמדיה פעילה בכנסת בוועדות בתחום החינוך וקידום זכויות ילדים, בפרט אלו עם צרכים מיוחדים וכן בקידום זכויות הנשים ומעורבותן בפוליטיקה.

הקריה האקדמית אונו
Ono Academic College

* התכנית כפופה לשינויים.

** ציון שם ההתמחות יופיע על גיליון הציונים בלבד.

לפרטים והרשמה: www.ono.ac.il

פירוט קורסי ההתמחות בתכנית:

הנחיית קבוצות בשילוב אומנויות - תיאוריה ומעשה

בקורס יילמדו מושגי יסוד בתחום העבודה הקבוצתית באופן שיקנה למשתתפים ידע בסיסי בהנחיית קבוצה בשילוב משחק ואומנויות. הקורס יכול ללמוד מונחים כמו: סוגי קבוצות, חוזה, סטייג, הגדרת מטרות לקבוצה, שלבים בהתפתחות קבוצה, תפקידים בקבוצה, התנגדויות בקבוצה, רב תרבותיות בקבוצה, הקבוצה כשלם, תפקידי המנחה ומונחים ייחודיים מתחום העבודה הקבוצתית בשילוב האומנויות: לדבר בשפות מגוונות, לגלם דמויות רבות ופירמידת התהליך בשילוב האמנות.

משרבות ליצירה

קורס העוסק בערך הייחודי של העבודה עם חומרים פלסטיים (חד, דו ותלת ממד) והשימוש בהם לקידום שלבי ההתפתחות השונים של היחיד והקבוצה, לפיתוח חוסן ומשאבי התמודדות.

הקורס יכול ללמוד התייחסות למושגים כמו משרבות ליצירה, סידור והגשת חומרים, עבודה מובנת/פתוחה, הגישה הפנומנולוגית והקשר בין הצורה האומנותית להתפתחות הנפשית. במידת האפשר הוא יכול גם הצגה של טכניקת "ארגז החול" ושימושיה לביטוי, עיבוד והרחבת פרספקטיבה.

התפתחות רגשית וחברתית בשנות החיים הראשונות

הקורס יחשוף את הסטודנטים לתחום התפתחותי מרכזי בגיל הרך (מגיל 0 עד גילאי 7-8) - ההבנה החברתית והרגשית, ותאורית המיינד (Theory of Mind) בפרט, הן בקרב ילדים עם התפתחות תקינה והן בקרב ילדים בעלי צרכים מיוחדים, בחינוך הפורמלי ובחינוך הבלתי פורמלי.

המחקר בתאוריית המיינד חדשני, ונושא בחובו השלכות מהותיות על האינטראקציות החברתיות של ילדים בגיל הרך, על הישגיהם הלימודיים, על שילובם בחברה ועל הסתגלותם בחיים.

התפתחות תאוריית המיינד משפיעה גם על החינוך החברתי (כגון יצירת "הגן החברתי") והחינוך לסבלנות, גם בהקשרים רב-תרבותיים. חשיבות התפתחות זו התעצמה בעקבות "משבר הקורונה", הריחוק החברתי והקושי להסתגל למצבים של אי ודאות ולעולם משתנה במהירות בזק.

משחקים את זה - תיאטרון בובות וסיפור

הקורס מציג ומקנה מיומנויות בשני נושאים חשובים:

- בניית ויצירת בובות תיאטרון ככלי לביטוי ותקשורת + הפעלה שלהן.
- עבודה עם סיפור, story telling-1 story making, והשימוש בהם לפיתוח חוסן, התמודדות עם משבר, הרחבת פרספקטיבה ומשמעות.

ליקויים התפתחותיים והשפעתם על תפקוד הילד

הקורס יקנה הבנה וידע מחקרי לגבי התפתחות וליקויים התפתחותיים בהשוואה להתפתחות נורמלית והשפעת הליקויים על ההשתתפות של ילד בסביבות השונות.

הקורס יקנה הבנה וידע מחקרי לגבי ליקויים על רקע סנסומוטורי (סנסורי ומוטורי), חברתי וקוגניטיבי. בקורס נכיר את הגורמים המטפלים (בבית ובקהילה) והשותפים בהשתלבותם החינוכית של הילדים עם הלכיות השונות.

ילדים עם קשיי השתלבות במסגרות החינוכיות

הקורס יקנה ידע תאורטי ומחקרי עדכני מישראל ומהעולם לגבי מגוון רחב של בעיות הסתגלות טיפוסיות לגיל הרך. במסגרת הקורס נבחן כיצד הן באות לידי ביטוי במסגרת החינוכית לגיל הרך - קשיי התנהגות, הפרעות אכילה, אילמות סלקטיבית, התמודדות עם טראומה, הפנמה, התחנה ועוד.

הקורס יקנה ידע יישומי וחשיבה ביקורתית לגבי דרכי התערבות חדשניות במסגרות החינוכיות של הגיל הרך, ויפתח תובנות לגבי תפקיד אנשי חינוך בגיל הרך לנוכח ילדים עם קשיי השתלבות מסוגים שונים.

מניעת אלימות במסגרות חינוכיות לגיל הרך

הקורס יקנה ידע מחקרי עדכני אודות מאפיינים ייחודיים של התנהגות תוקפנית בשנים הראשונות לחיים, ואודות סוגים שונים של גילויי תוקפנות במסגרות לגיל הרך.

הקורס יקנה ידע יישומי אודות פיתוח "מיומנויות ניהול כיתה" (classroom management skills) ועקרונות התערבות במגוון רחב של מצבים רגשיים וחברתיים במסגרות לגיל הרך (התבססות על התכנית "ללמוד לחיות ביחד").

בקורס נכיר מגוון תכניות התערבות מובילות בעולם ובישראל, העוסקות במניעת אלימות בגיל הרך ובקידום כישורים חברתיים של ילדים.

הקריה האקדמית אונו
Ono Academic College

* התכנית כפופה לשינויים.

** ציון שם ההתמחות יופיע על גיליון הציונים בלבד.

לפרטים והרשמה: www.ono.ac.il

פירוט קורסי הליבה בתכנית:

מחקר מתקדם בחינוך

בקורס ילמדו הסטודנטים להכיר את פרדיגמות המחקר המקובלות בחקר ההתנהגות האנושית בכלל ובחקר החינוך בפרט. הסטודנטים ילמדו להבחין בין הפרדיגמה המחקרית הכמותית/פוזיטיביסטית לבין הפרדיגמה המחקרית האיכותנית/פרשנית ולפתח מודעות לשימושים של הפרדיגמות השונות בפרקטיקה החינוכית. הקורס יקנה לסטודנטים מיומנויות לביצוע מחקר הלכה למעשה ויכשיר אותם לקראת עבודת הגמר המחקרית. במסגרת הקורס יפתחו הסטודנטים חשיבה ביקורתית בקריאת מחקרים מדעיים בתחומי ידע מגוונים, ילמדו להבחין בין מתאם לסיבתיות ויזכו להשתמש בכלי מחקר שונים.

מוח, תודעה ולמידה

בשנים האחרונות נצבר ידע רב בתחומים הקשורים למדעי המוח. חוקרים רבים לא הסתפקו בניסיון לפענח את התפקיד המיוחד והמייחד של כל אזור מוחי (תפקידים קוגניטיביים, רגשיים, חושיים וכיו"ב) אלא גם עסקו בשאלות כיצד המוח מעבד מידע, מאחסן ומאחזר אותו וכיצד יכולתו להתפתח ולהשתנות משפיעה על ההתנהגות האנושית. אחד התחומים החשובים העוסקים בהבנת החשיבה האנושית הוא מדעי הקוגניציה. מדעי הקוגניציה (Cognitive Science) חוקרים, בין היתר, את תפקודי הלמידה, החשיבה, הזיכרון, השפה, הקשב והרגשות. הידע המדעי העדכני בתחומים אלה מנסה לשפוך אור על החיבור בין ההתנהגות (פסיכולוגיה קוגניטיבית) לניורו-ביולוגיה, העוסקת במרכיבים של האדם (תאי עצב, סינפסות, גנטיקה וכד'). הבנת פעולת המוח והקוגניציה צריכה להיות מוטמעת בחשיבה החינוכית בכדי למנף את הפוטנציאל לשיפור תהליכי הלמידה וההוראה.

היבטים פסיכולוגיים בחינוך ובחברה

מטרת הקורס לפתח הבנה ביקורתית לרעיונות, לתיאוריות ולשיטות פסיכולוגיות ולהקנות ידע והבנה בתהליכים הפסיכולוגיים הקשורים לחינוך וללמידה. הקורס מנתח תהליכי התפתחות תפיסתיים, קוגניטיביים וחברתיים בינקות, בילדות ובהתבגרות. הקורס יתמקד בסוגיות פסיכולוגיות המשפיעות על תפקוד התלמיד בבית הספר ומחוצה לו.

חינוך וחברה במאה ה-21

הקורס יתמקד במגמות של שינוי בחברה במאה ה-21 והשלכותיהן על עבודתם של אנשי החינוך. במהלך הקורס יזהו הסטודנטים תמורות המאפיינות את החברה המערבית בשנים האחרונות ויבדקו כיצד מערכת החינוך הציבורית נערכת להתמודד עמן. כמו כן, נקדיש תשומת לב לתהליכי שינוי בריבוד חברתי, במבנה המשפחה, בשוק העבודה ובמרחב הדיגיטלי - ולהשלכותיהם על עבודת אנשי החינוך ועל ארגונו המחודש של בית הספר. זאת, בצד עיסוק בפערים בחינוך, מצמצום פערים, הכלה וחקיקה.

שונות ורב תרבותיות בראייה הגלוקלית

ההתפתחויות הגלוקליות בעולם משפיעות על החברה בישראל בתחומים חברתיים, כלכליים ותרבותיים. אחת ההשפעות המשמעותיות נוגעת לסוגיית הרב תרבותיות, שהדיונים עליה קיבלו תאוצה בשנים האחרונות בישראל ובעולם כולו. במסגרת הקורס נעסוק בשאלות מגוונות: כיצד מתעצבת רב תרבותיות? מה היחס בין שונות ורב תרבותיות לבין הזהות העצמית והזהות הקבוצתית? מה מערכת הקשרים בינה לבין הגלובליזציה? מהו מקומה של התפיסה הרב תרבותית במאבק לצדק חברתי, והאם היא התחזקה או נכשלה? כדי לענות על שאלות אלה נכיר את התיאוריה הרב תרבותית, את הדילמות שלה ונבחן כיצד היא באה לידי ביטוי במדיניות ובקהילות השונות.

תקשוב וחדשנות בלמידה

ההתפתחות הטכנולוגית המואצת של השנים האחרונות חושפת בפני המורים מגוון רחב של טכנולוגיות תקשוב לשילוב בתהליך החינוכי. עובדה זו מעלה שאלות לגבי משמעותיות התהליך החינוכי בכלל ויחסי הגומלין בין המורה לתלמיד בפרט. בקורס נעסוק מנקודת מבט פדגוגית בשילוב כלים טכנולוגיים מגוונים, בבחינת דרך יישומם בהוראה ובתרומתם לתהליך הלמידה. בנוסף יוכרו מושגי יסוד בתחום התקשוב, תיערך התנסות מעשית במספר יישומים מתוקשרים ללמידה והוראה ועוד.

סמינר

הסמינר הוא דיון ביקורתי ואינטגרטיבי המבוסס על ספרות אקדמית בתחום ניהול מערכות חינוך. הקורס כולל גיבוש נושא רלוונטי, בניית ראשי פרקים, עריכה של הסמינר וצעדים בכתיבת הסמינר. בקורס יושם דגש על קריאה וכתובה מדעית, הדרכה באיתור מקורות מידע אקדמיים וכללי ציטוט מקובלים במדעי החינוך. במסגרת הסמינר תוגש עבודה עיונית בנושא שייבחר על ידי הסטודנטים.

פרויקט

פרויקט הגמר הינו מחקר מדעי שביסודו מונחת תפישתו של דיואי: "למידה על ידי עשייה". במסגרת הפרויקט יתנסו הסטודנטים בעריכה ובכתיבה של מחקר בנושא שבו בחרו. הנחיית הפרויקט היא אישית ותתבצע כהמשך ישיר להנחיית הסמינר.

הקריה האקדמית אונו

Ono Academic College

* התכנית כפופה לשינויים.

** ציון שם ההתמחות יופיע על גיליון הציונים בלבד.

לפרטים והרשמה: www.ono.ac.il